

ἠρώτησα ἂν ἦτον ἐδὼ τὸ Beaune, ἢ ποῦ ἔκειτο. Ἄλλ' ὅλοι ἐστήριζον ἄγρια βλέμματα ἐπ' ἐμέ, καὶ οὐδείς ἀπεκρίνετο. Τότε στρέψας τὸ ρεβόλβερ πρὸς ἓνα γέροντα, καὶ σκοπεύσας αὐτὸν, «Ποῦ εἶναι τὸ Beaune;» ἔκραξα, «ἢ πυροβολῶ.» Τότε ἐκεῖνος δείξας μοι πύργον πέραν τῶν ἀγρῶν, «Ἴδου,» μοὶ εἶπεν. Ἐστρεψα ἐπομένως ἀμέσως τὸν ἵππον μου πρὸς ἐκεῖ· ἀλλὰ φοβούμενος μὴ αὐτοὶ μ' ἐπιβουλεύωσιν ἐξόπισθεν, ἐβάδιζον βραδέως, ἀποβλέπων πάντοτε πρὸς τοὺς χωρικούς. «Ἄν θέλῃς νὰ σώσῃς τὴν ζωὴν σου, μοὶ φωνάζει τότε αἰφνηδίως ὁ γέρων, φύγε! Ταύτην τὴν στιγμὴν εἰσέρχεται ὁ γαλλικὸς στρατὸς εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ χωρίου.»

Ἄμα τοῦτο ἀκούσας, ἐκτύπησα ἰσχυρῶς διὰ τῶν πτερνιστήρων τὸν ἵππον μου, καὶ ὥς ἀστραπὴ ἔγεινα ἄφαντος. Φθὰς δὲ εἰς τὸ Beaune, ἀνέφερα εἰς τὸν συνταγματάρχην διατί καθυστέρησαν αἱ κανονοστοιχίαι μας, αἵτινες ὅμως ἔφθασαν μετ' οὐ πολὺ καὶ αὐταί. Μία δ' αὐτῶν στραφεῖσα ἀμέσως, ἤρξατο νὰ καταπυροβολῇ τὸ Ladon, αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ χωρίον ἀφ' οὗ ἐγὼ μόλις εἶχον ἐξέλθει σωθείς.

IIΓ'.

Εἰς Beaune διεμείναμεν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας· κατὰ δὲ τὸ ἑσπέρας ἔπαυσε τὸ πῦρ. Ἦτον δὲ αὕτη ἡ πρώτη ἡμῶν συνάντησις μετὰ τοῦ στρατοῦ τῆς Αὐρηλίας (Orléans). Ὁ στρατὸς οὗτος, ὃν οἱ Γάλλοι μετὰ

μεγάλου κόπου καὶ μετὰ θαυμασίας ταχύτητος εἶχον συναγείρει, ἐπολέμει καλῶς κατ' ἀρχάς, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας μᾶς ἠνάγκαζε μάλιστα νὰ ὑποχωρήσωμεν, ἀφίνοντες καὶ δύο πυροβόλα εἰς χεῖράς των, ἃν δὲν ἐπήρχετο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ τρίτον σῶμα εἰς ἐπικουρίαν ἡμῶν, ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν μάχην, καὶ νὰ μᾶς βοηθήσῃ ν' ἀνακτήσωμεν τ' ἀπολεσθέντα ἤδη πυροβόλα.

Θαυμασία εἶναι ἡ ἐνότης καὶ ἡ ἀλληλουχία τῶν κινήσεων ἐν τῷ πρωσσικῷ στρατῷ. Ἐν ᾧ τὴν 24 δύο γαλλικαὶ μοῖραι (divisions) μάχονται κεχωρισμέναι ὅλου τοῦ ἄλλου στρατοῦ, τὴν 26, ἐπειδὴ τὸ 40 πρωσσικὸν σῶμα δὲν ἐπαρκεῖ ἐναντίον ὁλοκλήρου τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, καὶ διατρέχει κίνδυνον παντελοῦς καταστροφῆς, φθάνει τὸ τρίτον σῶμα ἐγκαίρως, καὶ ἐπαναφέρει τὴν ἰσορροπίαν.

Ἄλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς μάχης. Ἀφ' οὗ ἐσίγησαν οἱ πυροβολισμοὶ, ἐπρόκειτο νὰ ἐτοιμάσωμεν τὰς σκηνώσεις, καὶ νὰ καταμείνωμεν αὐτόθι. Μετὰ τῆς ἐπιτηδειότητος ἀνθρώπων ἤδη ἐμπείρων, καὶ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο συνειθισμένων, ἔστρωσεν ἕκαστος ἡμῶν τὴν κλίνην, δηλαδὴ τὸ ἄχυρόν του, καὶ ἐνεδύθη, ἢ μᾶλλον ἐξεδύθη διὰ τὴν νύκτα, ὅτε ἤχεϊ αἰφνης τὸ εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν σύνηθες πολεμιστήριον σάλπισμα. Καὶ ἰδοὺ αὖθις μετὰ τῆς ἐπιτηδειότητος ἀνθρώπων καὶ εἰς τοῦτο οὐχ ἥττον ἐμπείρων καὶ εἰθισμένων, ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν εἰμεθα κατὰ πάντα ἑτοιμοί.

Εὐτυχῶς ὁμῶς δὲν ἐπρόκειτο ταύτην τὴν φορὰν
 νὰ ἐκθέσωμεν τὴν ζωὴν ἡμῶν εἰς τὰς σφαίρας τῶν
 Γάλλων, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας νὰ προφυλάξωμεν αὐτὴν
 ἀπὸ τοῦ ψύχους τῆς νυκτὸς, καὶ νὰ ὑπάγωμεν εἰς
 ἀναζήτησιν χωρίου ὅπου κλίνειν τὴν κεφαλὴν. Τὸ
 πρῶτον μέρος τῆς νυκτὸς παρῆλθεν δλόκληρον εἰς
 τὴν ἀναζήτησιν ταύτην. Τέλος δ' ἐφθάσαμεν εἰς μι-
 κρὸν χωρίον καλούμενον Egvny, ἀλλὰ τόσον μικρὸν,
 καὶ τόσον πλήρες στρατιωτῶν, ὥστε κατ' ἀρχὰς ἐ-
 φάνετο ὅτι οὐδὲ ποντικὸς θὰ εὔρισκεν ἐκεῖ τρύπαν.

Ἐν τούτοις ἐδὼ ἔπρεπε νὰ οἰκονομηθῶμεν, καὶ
 καθεὶς μόνος του νὰ εὔρῃ τὴν ἐπικράτειάν του. Ἡ-
 μεῖς οἱ ἀξιωματικοὶ εἴχομεν ἀποφασίσει νὰ μένωμεν
 ὅσον ἐνεδέχετο ὅλοι ὁμοῦ. Τοῦτο εἶχε τὰ καλὰ τῆς
 κοινοκτημοσύνης, ὅτι δηλαδὴ ἕκαστος ἔφερεν ὅ,τι
 εἶχεν εἰς τὸ μέσον, καὶ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέρον-
 τος, καὶ προσέτι ὅτι εἴχομεν κοινοὺς τοὺς ἐξ ὑπηρέ-
 τας, οὐχὶ μικρὰν δύναμιν. Πλὴν τούτου δὲ καὶ ὁ ζω-
 μὸς ἐβράζετο καλῆτερα διὰ δώδεκα, καὶ ἕκαστος ἐ-
 λάμβανεν ἐξ αὐτοῦ τὴν μερίδα του. Εἶχεν ὁμῶς καὶ
 τὸ κακὸν μέρος του, πρὸ πάντων τὴν στενοχωρίαν.

Αὐτὴν τὴν στενοχωρίαν λίαν δυσαρέστως ἡσθάν-
 θημεν καὶ τὴν νύκτα ταύτην. Ἡ κατοικία μας ἦτο
 μικρὸν δωμάτιον, μικρὸν τοσοῦτον, ὥστε εἰς ἀνὴρ
 μόλις νὰ ἐξαπλωθῇ εἰς αὐτὸ, καὶ τοσοῦτον πλατὺ,
 ὥστε ἐξ ἀκριβῶς νὰ ἐξαπλωθῶμεν ὁ εἰς πλησίον τοῦ
 ἄλλου. Δυστυχῶς δ' ἔλειπον θύρα καὶ παράθυρα,
 ὥστε οἱ ἄνεμοι εἶχον ἐλευθέραν τὴν εἵσοδον.

Ἦτο δὲ τοσοῦτον ἐξώρας ὅταν ἐφθάσαμεν, καὶ τοσοῦτον εἵμεθα ἀπνηυδημένοι, ὥστε οὐδεὶς ἡμῶν ἐνεθυμήθη τὴν ἄλλην μεγάλην ἀπαίτησιν τῆς φύσεως, τὴν τροφήν. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ φύσις δὲν ἐσυγχώρει τὴν λήθην τῶν νόμων τῆς· διὸ καὶ τὴν πρωΐαν ὅταν ἠγέρθημεν, ἠσθανόμεθα ὅλοι ὅτι εἵμεθα θνητοὶ, καὶ δὴ καὶ ἀποθνήσκοντες τῆς πείνης. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐπ' ὀλίγον περιεμείναμεν διὰ νὰ ἰδῶμεν ἂν ἡ πατρίς δὲν εἶχεν ἀνάγκην τῶν ὁπωσοῦν ἐξηντλημένων δυνάμεών μας, αὐτῆς μὴ ἀπαιτούσης, ἐτρέψαμεν αὐτὰς εἰς ἀναζήτησιν τροφίμων.

Ἐπὶ πολὺ πᾶσαι αἱ ἔρευναι ἡμῶν ἀπέβησαν μάταιαι. Ἰδιάζων χαρακτήρ τῶν Πρώσων εἶναι νὰ προκαλῆται ἡ εὐθυμία αὐτῶν μάλιστα ἐν ταῖς δυστυχίαις. Καὶ τότε ἐπρότειναν νὰ ρίψωσι κλῆρον τίς ἐξ ἡμῶν νὰ θυσιασθῇ διὰ νὰ θρέψῃ τοὺς ἄλλους· καὶ ὁ κλῆρος . . . ἔπεσεν ἐπ' ἐμέ! Ῥίγος διέτρεξε τὸ σῶμά μου. Καλλήτερον, εἶπα κατ' ἐμαυτὸν, νὰ δώσω ἄλλην μίαν ὥραν εἰς ἐρεύνας παρὰ . . . , καὶ ἀναλογιζόμενος τὰς λέξεις τοῦ Γερμανοῦ ποιητοῦ: «Μακρὰν ζητεῖτε, καὶ πρὸ ποδῶν σας κεῖται ἡ εὐτυχία,» ἀνέβην εἰς τὸν ἀχυρῶνα τῆς οἰκίας ἡμῶν. Ἡ θύρα αὐτοῦ ἦτον κλειστή. Ἀλλὰ καὶ τότε πάλιν μοὶ ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν τὸ τοῦ Εὐαγγελίου «τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται,» καὶ λαβὼν ὄπλόν κείμενον κατὰ γῆς, ἔκρουσα ἰσχυρῶς, καὶ ἐπληρώθη τὸ ῥῆτόν, καὶ ἠνεώχθη ἡ θύρα, καὶ ὦ τῆς χαρᾶς! ὁ ἀχυρὼν ἦτον πλήρης γεωμήλων!